

בש"פ 5181/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5181/19

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכור) במ"ת 42677-04-19 מיום 21.7.2019

תאריך הישיבה: י"ב באב התשע"ט (13.8.2019)

בשם העורר: עו"ד ד"ר גיל עשת

בשם המשיבה: עו"ד טל (אדיר) כהן; עו"ד יוני חדד

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכור) מיום 21.7.2019 שנעתר לבקשת המשיבה לעצור את העורר עד תום ההליכים.

1. העורר הוא אחד מ-20 נאשמים שהוגש נגדם כתב אישום בפרשת טלגראס, שעניינה תואר בהרחבה בהחלטת השופטת ברק-ארזבבש"פ 4354/19 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 2-3 (10.7.2019) (להלן: בש"פ 4354/19), כמו גם בהחלטתי מהיום בבש"פ 5118/19 אשכנזי נ' מדינת ישראל (15.8.2019) (בהחלטה אחרונה זו נדון עניינו של נאשם בכתב אישום אחר שמנה 7 מעורבים מרכזיים יותר בפרשה; להלן: בש"פ 5118/19 וכתב האישום הנוסף) ואין צריך לחזור. כתב האישום מייחס לעורר שלפנינו, באחת התקופות המתוארות בו (החל מחודש דצמבר

עמוד 1

2017 ועד לביצוע המעצרים בהליך; להלן: התקופה השנייה) עבירות של תיווך לסחר בסמים מסוכנים (ריבוי עבירות); עסקה אחרת בסמים מסוכנים (ריבוי עבירות); הדחתקטין לסמים מסוכנים (ריבוי עבירות); שיבוש מהלכי משפט; והלבנת הון - הכל במסגרת ארגון פשיעה. כן מיוחסות לו עבירה של החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית; ועבירה של שימוש בערמה, מרמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס במסגרת ארגון פשיעה. העורר נעצר, כמו רוב המעורבים האחרים בפרשה, ביום 12.3.2019 וביום 18.4.2019 הוגש כתב האישום דנן.

2. מעבר לחלק הכללי בכתב האישום, המתאר את פעילותה של רשת טלגראס (להלן: הרשת אוטלגראס) שבגין מעורבותו בה בתקופה השנייה הואשם העורר, יוחסה לו פעילות פרטנית כדלקמן: החל משנת 2018 עמד העורר בראש ענף ביקורות, שהיה אחראי לקבל ביקורות ממי שרכש סמים מסוכנים באמצעות הרשת ולוודא את מהימנותן. הביקורות פורסמו בקבוצה הרלוונטית לכך בטלגראס (שהייתה נגישה לכל משתמש), והשפיעו על הבחירה של רוכשים פוטנציאליים בסוחר סמים אחד על פני משנהו. במקרים שבהם מצא העורר שביקורת מצביעה על כך שסוחר רימה את רוכש הסמים, נהג הוא להפנות את הביקורת לענף עוקץ להמשך טיפולו (בענף זה טופלו תלונות של סוחרים סמים או לקוחותיהם, ואף הופעלו סנקציות שונות בגין תלונות שנמצאו מוצדקות). העורר היה בעל הרשאה למחיקת ביקורות שמצא שאינן מהימנות או שהופרכו בידי סוחרים סמים. בנוסף, לפי כתב האישום היה העורר אחראי לקביעת הדירוג של סוחרים סמים שפעלו בטלגראס, על בסיס שקלול הביקורות שניתנו עליהם. הדירוג האמור פורסם בערוץ ארצי שהוקם על ידי ענף ביקורות ובו פורסמו גם גרפים בדבר איכות המוצרים, המחירים והסטטיסטיקות לגבי הפעילות בטלגראס. עבור פעילותו בטלגראס קיבל העורר סך של לפחות 30,000 ש"ח, ואספקה חודשית בכמות לא ידועה של סמים מסוכנים מסוג קנאביס, כתחליף לתשלום חלק משכרו. עוד צוין במבוא לאישום הראשון כי העורר (ואחרים) היו מודעים לכך שמעורב אחר בפרשה, ממקימי טלגראס (להלן: סילבר), אישר גם לקטינים להצטרף לערוץ ברשת שהוקדש לסחר בסמים פסיכדליים ולרכוש באמצעותו סמים אלה. במסגרת האישום השני נטען כי העורר הלבין הון בכך שפעל להסתרה והסוואה של אותו חלק מהכנסות הארגון ששולם לו כמשכורת (בעניינו של העורר עמד סכום זה על לפחות 30,000 ש"ח; וראו גם פרטי האישום השלישי הנוגע לעבירת המס שיוחסה לעורר).

3. ביום 18.4.2019 ולצד הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצר העורר ו-14 נאשמים נוספים עד תום ההליכים. בבקשה נטען כי הנאשמים באותו הליך ניהלו למעשה את פעילות רשת טלגראס ששימשה אלפי סוחרים סמים, ואף הדיחו קטינים לסמים מסוכנים; וכי השילוב בין המניע הכלכלי לביצוע העבירות לבין האידיאולוגיה שהולבשה על המעשים מבטיח בוודאות גבוהה את המשך ביצוע העבירות אם ישוחררו. עוד נטען כי הפעולות המיוחסות לנאשמים נעשו במסגרת ארגון פשיעה ויש בכך כדי להעצים את המסוכנות הנשקפת מהם. בהחלטה מאותו יום נקבע כי קיים ניצוץ ראייתי בתשתית הראייתית שהוצגה לגבי הנאשמים וכי אלה יישארו במעצר באותו שלב, ובצד זאת ניתנו הנחיות לגבי המשך הדיון בבקשה. בדיון מיום 16.5.2019 הורה בית המשפט, בהסכמת המשיבה, כי בעניינם של כמה נאשמים - ובהם העורר - יוכן תסקיר מעצר על ידי שירות המבחן.

4. בתסקיר מיום 12.6.2019 ציין שירות המבחן כי העורר בן 33, נשוי ואב לארבעה, עבד עד למעצרו בעבודות סדירות ורצופות ושימש רוב הזמן מפרנס יחיד ועיקרי של המשפחה. העורר בוגר 12 שנות לימוד בבית ספר מקצועי, ויש לו תעודת בגרות חלקית ותעודת מקצוע כעוזר חשמלאי. שירות המבחן ציין כי העורר תיאר שימוש מוגבר בסמים ב-5 השנים האחרונות, העומד על כפעמיים בשבוע וזאת סביב לחצים כלכליים ורגשיים ותוך הסתרת הדבר מאשתו ומסביבתו הקרובה. עוד עמד שירות המבחן על כך שמשפחתו מוכרת לגורמי הרווחה, ולא נרחיב מטעמי צנעת הפרט. שירות המבחן ציין כי לעורר אין הרשעות קודמות, וכי מהגיליון הפלילי שלו עולה כי בחודש יולי 2017 נחקר בעבירות מתחום הסמים (לדבריו, בחשד להזמנת זרעים של קנאביס בדואר לצורך גידול), אולם לא הוגש נגדו כתב

אישום בעניין זה. לאחר שנפגש עם המפקחים שהוצעו, מצא שירות המבחן כי אלה הבינו את הצורך בהצבת גבולות ברורים וחד משמעיים לעורר ובפיקוח הדוק עליו, לרבות מניעת קשרים חברתיים בעייתיים וגישה לאינטרנט. שירות המבחן העריך כי המפקחים האמורים מתאימים למשימת הפיקוח ונוכח הנימוקים שפורטו בתסקיר - בא בהמלצה לשחרר את העורר לחלופת מעצר בביתו לצד מתן צו פיקוח לתקופה של 6 חודשים.

5. ביום 13.6.2019 הסכים בא כוח העורר כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לו, פרט לאחריות שיוחסה לעורר בדבר דירוג סוחרי סמים, שלגביה נטען כי הוא לא עסק בו אלא אדם אחר; וכן בכפוף לאישורו כי קיימת ראייה אחת בנוגע למעורבותו הנטענת בתיווך לסחר בסמים מקבוצת "הפסיכדליה", שממנה לפי הנטען לא ניתן ללמוד על השתתפותו הפעילה בתחום. בנתון להשגות נקודתיות אלו ובכפוף לשמירת זכותו של העורר לטעון לכרסום בתשתית הראייתית (היות שחומר הראיות טרם נמצא ברשותו במלואו), נתן העורר את הסכמתו כאמור, כמו גם הסכמה לקיומה של עילת מעצר, ועתר לשחררו לחלופת מעצר בהתאם להמלצת שירות המבחן. ביום 19.6.2019 התקבל בבית המשפט המחוזי דיווח יחידת הפיקוח האלקטרוני שלפיו מעצר העורר בביתו בפיקוח אלקטרוני הוא ישים.

6. למען שלמות התמונה יוער כי ביום 26.6.2019 הגישה המשיבה בקשה לתיקון כתב האישום בעקבות בין היתר קבלת חומר חקירה נוסף מהיחידה החוקרת לאחר הגשת כתב האישום, ובהחלטה מאותו יום נעתר בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ע' קובו) לבקשה. מכל מקום, תיקונים אלה לא נוגעים ישירות לעורר שלפנינו.

7. ביום 21.7.2019 נעתר בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכור) לבקשת המשיבה והורה על מעצרו על העורר עד תום ההליכים. בהחלטתו עמד בית המשפט על המעשים הפרטניים המיוחסים לעורר בכתב האישום, ועל כך שאלה נעשו במסגרת של ארגון פשיעה, נסיבה שיש בה היבט נוסף של חומרה. בית המשפט קבע כי תפקידו של העורר היה בכיר ומשמעותי ויש לתת משקל לחומרת העבירות המיוחסות לו, כמו גם לבחירתו לשמש חלק מארגון פשיעה. בתוך כך נקבע כי ענף ביקורות שבראשו עמד העורר היה משום נדבך משמעותי ומרכזי ביכולתה של טלגראס למכור סמים מסוכנים, שאפשר לה להציג מידע מהותי ומקיף שסייע לרוכשים פוטנציאליים לבחור להתקשר עם סוחר ספציפי; וכי מקומו של ענף זה הוא בליבת פעילותה הפלילית של הרשת, בשונה מענפים אחרים שניתן למקמם ב"פריפריה" של פעולת התיווך. עוד צוין בהקשר זה כי לענף ביקורות תרומה משמעותית למימדים שאליהם צמח הארגון, מן הטעם שסביר כי היכולת לבדוק באמצעות טלגראס מי הוא סוחר הסמים הרלוונטי טרם הרכישה, ולהבטיח כפועל יוצא שהסמים הנמכרים הם באיכות הנדרשת - עודדו את השימוש ברשת ואת קניית הסמים באופן כללי, ולמצער הפנו רוכשי סמים לרכישה "בטוחה יותר" דרך טלגראס. אשר לאחריות שיוחסה לעורר בקשר לדירוג סוחרי הסמים שפעלו בטלגראס, בית המשפט מצא כי לא קיימות ראיות לכאורה לגביה, וזאת נוכח הסתייגותו האמורה של בא כוח העורר ומכיוון שלא הוצגו ראיות בנושא זה. בסופו של דבר, מן הטעמים שצוינו לעיל, נמצא כי המסוכנות הנשקפת מהעורר משמעותית, ועל כן, נוכח החלטת בית משפט זה בבש"פ 4354/19; וחרף "אפליה מסוימת שקיימת בינו לבין מעורבים בפרשה", התסקיר החיובי בעניינו, מצבו המשפחתי המורכב ועברו הנקי, נעתר בית המשפט לבקשת המשיבה והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

8. מכאן הערר שלפניי, שבו טוען העורר כי יש לאמץ את המלצות שירות המבחן בעניינו ולמצער להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. נטען כי לא ניתן משקל מספק בהחלטת בית משפט קמא לחובה לבחון חלופת מעצר שפגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה, ובפרט בעניינו של העורר לא ניתן המשקל המתאים לעברו הנקי ולמצבו האישי והמשפחתי המורכב, שהוחמר בעקבות מעצרו. לטענת העורר, הקביעות בדבר מסוכנותו המשמעותית אינן תקפות שעה שהמעורבים בפרשה נעצרו או נתונים בתנאים מגבילים, והפרשה נודעה בציבור. בהקשר זה נטען כי לעורר אין ידע טכני

או ידע מיוחד במחשבים ולכן אין חשש ממשי כי יחזור לפעול בארגון או בתיווך לסחר בסמים בכלל אם ישוחרר ממעצר מאחורי סורג ובריח. אשר לפעילותו בארגון נטען כי זו לא נגעה ישירות לסחר בסמים, והתמצתה בבקרה על תלונות לקוחות, שאינה בליבת המעשים הפליליים. גם טובת ההנאה הצנועה יחסית של העורר כתוצאה מפעילותו מעידה לטענתו על מעמדו הזוטא. העורר מוסיף וטוען כי ההחלטה מפלה בינו לבין נאשמים אחרים בפרשה, ובפרט נטען כי השיקול בדבר מועד עזיבת הארגון לא יכול לקבל משקל מכריע.

9. בדיון שלפניי טענה באת כוח המשיבה כי העורר מנסה למזער את חלקו בארגון שפעילותו רחבת היקף, שהתאפיין בקבוצות מסודרות שהעורר היה חלק מהן. לטענת המשיבה העורר היה מעורב בניהול הארגון מעבר לתפקידו בענף ביקורות, ונמצא בקשר שוטף עם סילבר. בנוסף, בקשר לפעילותו במסגרת ענף ביקורות, נטען כי העורר העסיק עובדים, הנחה אותם ופיקח עליהם – ובכך סימנים לבכירותו. עוד נטען כי ההחלטה בבש"פ 4354/19 עסקה במי שעמד בראש ענף בקרת סחר, המקביל לעורר שלפנינו, ואין מקום להבחין ביניהם.

10. לאחר שעייתי בערר והאזנתי לטיעוני הצדדים בדיון שלפניי הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות. בהחלטה נושא הערר עמד בית המשפט המחוזי בהרחבה על ההיבטים הפרטניים השונים שאפיינו את תפקידו של העורר בטלגרס, ועל המשמעות שיש לתת להם בבחינת מעמדו וחשיבותו לפעילותו השוטפת של הארגון. שותף אני לקביעות אלו, כמו גם למסקנה כי לענף ביקורות הייתה תרומה משמעותית למימדים שאליהם צמחה טלגרסכפלטפורמה לסחר נרחב בסמים, בין היתר נוכח ה"תועלת" לקהל המשתמשים בה בהבטחת איכות הסם הנרכש ובסיון סוחרים שהועלו לגביהם ביקורות שנמצאו מוצדקות (הגם שלעורר לא מיוחס הטיפול עצמו בתלונות וכן נקבע כזכור כי לא קיימות ראיות לכאורה בקשר לדירוג סוחרים הסמים שיוחס לו). בניגוד לטענות העורר אני סבור כי לפעולות אלו נגיעה ישירה לתיווך לסחר בסמים, וכי ענף הביקורות הוא אחד האדנים שבאמצעותו יכלה הרשת לספק את ה"שירות" שלה – הן לסוחרים הסמים הן לרוכשיהם (וראו על שיקול זה בבש"פ 5118/19, פסקה 15). לכך יש להוסיף כי מטעון המשיבה לפניי עולה כי מתוקף תפקידו, העורר ניהל והנחה צוות עובדים ובכך היבט נוסף לחומרה.

11. אין לחדד, התמונה המתגבשת בעניינו של העורר אינה חד מימדית במובן זה שתסקיר המעצר בעניינו מצביע גם על שיקולים התומכים בשחרורו ממעצר או במעצרו בפיקוח אלקטרוני, ובהם בין היתר גילו הצעיר והעדר הרשעות קודמות בפלילים לחובתו, היותו אב לארבעה ילדים צעירים, והשפעתו המרתיעה של המעצר עד כה על העורר, לצד השלכות המעצר על משפחתו. לנסיבות אלו, כמו גם לממצאי שירות המבחן בדבר התאמת המפקחים שהוצעו למשימת הפיקוח בעניינו, יש לתת משקל לא מבוטל, במיוחד לנוכח הוראת סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) שלפיה לא יורה בית משפט על מעצרו של נאשם אלא אם נמצא כי לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו פחותה. ברם, בעניינו, מכלול הנסיבות הפרטניות של ביצוע העבירות המיוחסות לעורר (המקימות כשלעצמן חזקת מסוכנות, ראו סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים) כפי שפורטו על ידי בית המשפט המחוזי, ועיסוקו בליבת פעילות התיווך לסחר בסמים, הביאוני למסקנה כי לא קמה עילה להתערב בהחלטה שלא להורות בשלב הדינוי הנוכחי על שחרור העורר ממעצר במתכונות החלופיות שהוצעו.

12. דברים אלה אמורים גם לאחר שבחנתי את טענותיו של העורר לגבי אפליה בינו לבין נאשמים אחרים. ראשית יש לומר כי מאז ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי בעניינו של העורר התקבלו שני עררים נוספים שהגישה המדינה בעניינם של נאשם 9 בכתב האישום שלפנינו ושל נאשם 6 בכתב האישום הנוסף (ראו בהתאמה ההחלטות בבש"פ 5279/19 מדינת ישראל נ' פלוני(8.8.2019) ובבש"פ 4952/19 מדינת ישראל נ' מאירסון(21.7.2019), שבהן הורה בית משפט זה כי אותם נאשמים ישהו במעצר עד תום ההליכים). שנית, אני סבור כי עניינו של העורר דומה לעניינו של

נאשם 7, שנדון בהחלטת בית משפט זה בבש"פ 4354/19 ולו יוחסה עמידה בראש ענף בקרת סחר במשך כחמישה חודשים, החל מסוף שנת 2018. כחלק מתפקידו בענף זה פיקח אותו נאשם על תוכן הפרסומים של סוחרי סמים בעשרות ערוצי סחר בטלגרס, שכללו בין היתר פרטים בדבר מחיר הסם, סוגו, מקום המסירה שלו ותמונה עדכנית של הסם העומד למכירה. כמו כן, בדומה לעורר שלפנינו, גם תחת נאשם 7 פעל צוות עובדים (ויוער כי אותו נאשם שימש בתפקידו זה תקופה קצרה מהתקופה המיוחסת לעורר כראש ענף ביקורות). משאלה הם פני הדברים, ומשערר המדינה בהתייחס לנאשם 7 התקבל על ידי בית משפט זה, איני סבור כי יש מקום לשנות מן המסקנה שאליה הגיע בית המשפט המחוזי בנוגע לעורר שלפנינו. לבסוף אציין, לגבי טענות העורר בדבר ההיקש שיש לערוך בינו לבין נאשמים 1, 3 ו-17 ששחררו ממעצר, כי בבש"פ 4354/19 נמצא כי אכן הבוחן שנטענה על ידי המדינה באותו הליך, שלפיה יש להתחשב במועד עזיבת מי מהנאשמים את הארגון מניחה את הדעת. לא ראיתי לשנות מקביעה זו וגם מסקנת בית המשפט המחוזי שלפיה עניינו של העורר נבדל מהותית מעניינם של נאשמים נוספים באותו כתב אישום (נאשמים 2, 6, 13, 18-20) אינה מקימה עילה להתערבות.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, י"ד באב התשע"ט (15.8.2019).

ש ו פ ט